

Onderwerp

Vervolgaanpak gebiedsprocessen Zuid-Hollands
Programma Landelijk Gebied

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Dit Statenvoorstel beschrijft de vervolgaanpak voor de gebiedsprocessen in het landelijk gebied van Zuid-Holland. Het doel van de vervolgaanpak is om een meerjarige, gebiedsgerichte samenwerking te bestendigen voor het werken aan de doelen van water, natuur, klimaat, stikstof en landbouw. Er wordt voorgesteld om deze vervolgaanpak vast te stellen en daarmee voor twee jaar commitment uit te spreken aan de gebiedsprocessen in het kader van het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied. Daarnaast verkennen we hoe we een langjarige samenwerking verder kunnen bestendigen, bijvoorbeeld in de vorm van bestuursovereenkomsten per gebied. De provincie verduidelijkt doelen en kaders, sluit aan op rijksbeleid en scherpt het eigen Omgevingsbeleid aan. Gebiedsplannen worden geconcretiseerd in gebiedsuitvoeringsagenda's met prioritaire en integrale projecten, gebruikmakend van bestaand of (waar nodig) nieuw instrumentarium. Via een cyclische aanpak met gebiedsuitvoeringsagenda's en een voortgangsrapportage wordt adaptief gestuurd op doelbereik en kan per gebied worden gedifferentieerd. Daarnaast wordt er veel waarde gehecht aan goede monitoring. Daarom wordt een monitoringssystematiek ontwikkeld waarmee de voortgang op de doelen kan worden gemeten. Deze monitoringsaanpak wordt afgestemd met de ontwikkelingen op Rijksniveau op het gebied van monitoring. Een nieuw college heeft uiteraard de mogelijkheid om deze aanpak te herijken.

Inhoud*Maatschappelijke opgave*

In Zuid-Holland werken we toe naar een nieuwe balans in het landelijk gebied, waar we ook in de toekomst goed kunnen leven. In het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) brengen we de belangen van natuur, water, stikstof en klimaat samen en zetten we concrete maatregelen in voor een vitaal landelijk gebied, met toekomst voor de landbouw. Met de gebiedsprocessen in het kader van het ZH-PLG is de afgelopen jaren geïnvesteerd in het opbouwen van waardevolle, lerende netwerken in het landelijk gebied. In de bijlage is een voorstel opgenomen om vervolg te geven aan deze gebiedsprocessen.

Financiën en dekking

Het Statenvoorstel voor de vervolgaanpak van de gebiedsprocessen betreft 2 jaar, en bevat een financieringsvraag voor een periode van 4 jaar. De reden voor deze langere periode voor financiering, is dat we weten dat de opgaven in 2027 niet weg zijn en dat

de taken dan niet stoppen. Met deze structurele financieringsvraag wordt een robuust fundament gelegd om gebiedsgericht door te werken aan de wettelijke doelen en bestuurlijke ambities in Zuid-Holland, stabiliteit aan de gebiedsprocessen en onze gebiedspartners te geven en de rol van gebiedsregisseur stevig en betrouwbaar in te blijven vullen.

De structurele financieringsvraag betreft de periode 2027 - 2030. Eind 2026 is het budget procesmiddelen volledig besteed. Het voorstel betreft vier jaar om onverminderd gebiedsgericht door te werken aan de wettelijke doelen en bestuurlijke ambities in Zuid-Holland, stabiliteit aan de gebiedsprocessen en onze gebiedspartners te geven en de rol van gebiedsregisseur stevig en betrouwbaar in te blijven vullen.

Kosten (€ 1.000)	2027	2028	2029	2030	Structureel
Materiële kosten	2.300	2.300	2.300	2.300	Ja
Aanvullende capaciteit	1.600	1.600	1.600	1.600	Ja
Reeds gedekt door Rijk	875	875			-
Restant budgetvraag	3.025	3.025	3.900	3.900	

Uitgangspunt is het continueren van de gebiedsprocessen met soortgelijke intensiteit als afgelopen jaren. Het bedrag voor materiële kosten van €2,3 miljoen ligt boven het bedrag dat is begroot bij begroting ZH-PLG in 2026. In 2025 lag de realisatie lager dan begroot, maar een stijgende lijn wordt verwacht in 2026 en de komende jaren, onder meer door het rijksbeleid dat in 2026 en de jaren erna veel van de gebiedsprocessen zal vragen.

Proces

Dit statenvoorstel bouwt voort op het Tweede Peilmoment van het ZH-PLG. In dat kader is een participatieproces doorlopen, waarna een aantal gebiedspartners geïnterviewd over het proces tot nu toe. Bij de totstandkoming van het huidige voorstel voor de vervolgaanpak zijn de uitkomsten van het Tweede Peilmoment en de interviews met gebiedspartners verwerkt. Ook is er een participatiebijeenkomst georganiseerd met een afvaardiging van de gebiedspartners op bestuurlijk niveau op 26 juni 2026. In deze bijeenkomst zijn de deelnemers gevraagd om op een conceptvoorstel voor de vervolgaanpak te reflecteren. De opbrengst van deze gesprekken is verwerkt in dit Statenvoorstel.

Eerdere besluitvorming

Datum	Wat	Kenmerk
28 juni 2023	Vrijgave van het Voorontwerp ZH-PLG aan het Rijk	PZH-2023-835114326
26 maart 2024	Indiening Maatregelenpakket ZH-PLG bij LNV	PZH-2024-849752035
12 juni 2024	Brieven aan PS en aan partners over Hoofdlijnenakkoord en stand van zaken ZH-PLG inclusief Maatregelenpakketten	PZH-2024-855008345

9 juli 2024	Aanvraag specifieke uitkering (SPUK) Regeling provinciale maatregelen landelijk Gebied	PZH-2024-856799815
9 juli 2024	Vrijgave van het voorlopig afwegingskader ZH-PLG projecten t.a.v. de regie groepen ZH-PLG en de Waterschappen in Zuid-Holland	PZH-2024-855305386
9 juli 2024	Vaststelling van de samenvatting van het Maatregelenpakket ZH-PLG	PZH-2024 855305386
5 nov. 2024	Vaststelling van het afwegingskader projecten ZH-PLG	PZH-2024-860075484
12 nov. 2024	Vaststelling van de GS-brief aan PS over het Vervolg ZH-PLG	PZH-2024 862600303
28 jan. 2025	Statenvoorstel Vervolgaanpak ZH-PLG	PZH-2024-865439701
28 jan. 2025	Programmering projecten ZH-PLG	PZH-2025-867355075
28 jan. 2025	Analyse vijf Kamerbrieven 29 november 2024	PZH-2025-867311783
05 maart 2025	Statenbesluit Vervolgaanpak ZH-PLG	7712
03 juli 2025	Peilmoment vervolgaanpak ZH-PLG medio 2025	PZH-2025-875320159
02 feb. 2026	Gebiedsplannen ZH-PLG met waardering vastgesteld voor analyse	PZH-2025-883509076
24 maart 2026	Tweede Peilmoment ZH-PLG (analyse gebiedsplannen)	PZH-2026-888748441

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 14 juli 2026, met het besluitnummer PZH-2026-893124089;

Gelet op Artikel 143, lid 2 van de Provinciewet;

Besluiten:

- De Vervolgaanpak gebiedsprocessen Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied, opgenomen in Vervolgaanpak Gebiedsprocessen ZH-PLG bij dit besluit, vast te stellen en daarmee voor twee jaar commitment uit te spreken aan de gebiedsprocessen om samen met gebiedspartners te werken aan het realiseren van doelen en de transitie van het landelijk gebied door binnen de gestelde kaders in te zetten op:
 - o Concretisering van de opgeleverde gebiedsplannen en projectvoorstellen, waar passend in een uitvoeringsagenda.
 - o Het vertalen van provinciaal beleid op integrale wijze en op gebiedsniveau wanneer dat het meest effectief is.

En daarbij toe te werken naar een voortgangsrapportage in Q2 2027 en een uitvoeringsagenda per gebied.

- Daarbij de mogelijkheid voor adaptiviteit en flexibiliteit expliciet open te houden en eventueel op termijn te kunnen differentiëren in de aanpak in verschillende gebieden, afhankelijk van veranderen beleidswijzigingen op provinciaal of rijksniveau met doorwerking op gebieden of gebiedsprocessen.
- Verdere aanscherping van de beleidskaders te laten verlopen via de reguliere beleidsprocessen, en hier verder over te communiceren in Q4 2026.

Den Haag, 23 september 2026

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier,

voorzitter,

drs. B.S.M. Sepers

mr. A.W. Kolff

Bijlagen:

- Vervolgaanpak gebiedsprocessen Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied

Den Haag, 14 juli 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A.. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff